

JAARVERSLAG

Woord vooraf

Bestuursorganen en organogram

Evolutie op maat van jonge gezinnen

H1 ZWANGERSCHAP EN BEVALLING

1 Infoavonden

2 Prenatale consultatiebureaus en gezinsbezoeken aan aanstaande ouders

3 Bezoeken aan pasbevallen vrouwen in kraamklinieken

H2 DE EERSTE WEKEN, MAANDEN EN JAREN VAN HET KIND: EEN PROFESSIONELE BEGELEIDING OP MAAT

1 Individuele begeleiding aan huis

2 Servicepunten

H3 KINDEREN IN GOEDE HANDEN: KINDEROPVANG

1 Opvangmogelijkheden

2 De buitenschoolse opvang

H4 BIJZONDERE ZORG EN HULPVERLENING

1 Hulpverlening aan kinderen in bijzondere levenssituaties

2 Kindermishandeling

3 Adoptie

H5 SOCIAAL VERSLAG

1 Personeelsbestand

2 Leeftijd en geslacht

3 Een overwegend vrouwelijk personeelsbestand

4 Diversiteit in arbeidsregelingen

5 Focus op de regioverpleegkundigen

6 Los van tijd en ruimte werken

7 Vorming en ontwikkeling

8 Sociale dienst voor het personeel

H6 FINANCIËEL VERSLAG

1. Begrotingsevolutie in 2000

1.1 Initiële begroting en aangepaste begroting: verhoging dotatiebedrag voor uitvoering van de beleidsbeslissingen

1.2 Uitvoering van de begroting: bevestiging van de engagementen

1.2.1 Resultaat

1.2.2 Ontvangsten in 2000

1.2.3 Uitgaven in 2000

2 Financiële toestand van de instelling op 31 december 2000

2.1 Kassaldo op 31 december 2000

2.2 Gecumuleerd begrotingsresultaat

2.3 Kredieten met bijzondere aanwending

2.4 Eigen fondsen

3 Financieel management in 2000

3.1 Beheerscontrole: invoering (financiële) managementbeheerssystemen

3.2 Verslag van de revisor

VOORWOORD

In het jaar 2000 werd ik als voorzitter van de Raad van Bestuur van Kind en Gezin vooral getroffen door het grote aantal projecten en nieuwe uitdagingen die aan de Raad werden voorgelegd om kritisch bekeken te worden, om zo hun weg te vinden naar de dienstverlening van Kind en Gezin.

De invulling en uitvoering van het beleidsplan Kinderopvang leidde meermaals tot zeer interessante discussies. Een hoogtepunt was dan ook het bezoek van de voogdijminister, Mieke Vogels, aan de Raad van Bestuur. Ze lichtte haar beleidsplan Kinderopvang toe en gaf de leden van de Raad de mogelijkheid om te reageren. Een betrokken minister en een dynamische en kritische Raad van Bestuur vonden elkaar in een goed gesprek.

Ook het bezoek van koningin Paola aan het preventievezorgcentrum van Kind en Gezin in Ronse was niet alleen voor mij persoonlijk een vrij unieke gebeurtenis, maar was vooral een hart onder de riem voor de hele instelling. Vooral onze werking met en voor kansarmen maakte een diepe indruk op onze koningin.

Het project bij uitstek waar Kind en Gezin opnieuw haar voortrekkersrol heeft willen waarmaken en waar de Raad van Bestuur haar voor feliciteerde, was de organisatie van een evenement voor "de vrijwilligers". 2001 werd immers aangekondigd als het internationaal jaar van de vrijwilliger en Kind en Gezin vond het belangrijk om haar vrijwilligers in 2000 al in de bloemetjes te zetten. Kind en Gezin is een organisatie waar vrijwilligers broodnodig zijn. Denken we maar aan de dames en heren in de consultatiebureaus. Ze staan in voor de ontvangst en de begeleiding van ouders met jonge kinderen en op vele plaatsen worden ook het wegen en het meten van die jonge kinderen aan hen toevertrouwd: een grote verantwoordelijkheid en een absolute meerwaarde voor de kinderen en hun ouders. Ook in de kinderopvang vormen ze een belangrijke schakel. Meer dan 4000 vrijwilligers werden door Kind en Gezin op 4 maart 2000 uitgenodigd op een voorstelling van de musical "Het spook van de opera" in de Antwerpse Stadsschouwburg. Hun enthousiasme tijdens en na de voorstelling en de honderden bedankingskaartjes nadien maakten mij opnieuw duidelijk dat dit mensen zijn met een heel groot hart, waar onze samenleving terecht naar mag opkijken.

Dit zijn maar enkele van de zovele projecten die in 2000 gerealiseerd werden of die indruk op mij maakten. Graag nodig ik u uit om de resultaten van de meeste andere activiteiten te lezen in dit jaarverslag.

Lyliane Hebbrecht
voorzitter

Organogram Kind en Gezin 2000

RAAD VAN BESTUUR**Voorzitter**

Lyliane Hebbrecht, Evergem

Ondervoorzitters

Marcel Geuens, Korbeek-Lo

Martine Lemonnier, Halle

Leden

Jan Bosmans, Tielt-Winge

Geert Cappelaere, Brakel

Paul Casaer, Blanden

Fons De Neve, Knesselare

Georges Debref, Landen

Daniëlle Depreitere, Ingelmunster

Greta Derveaux, Zellik

Erwin Devriendt, Gent, vanaf 24.05.00

Annie Leysen, Turnhout

Magda Linthout, Dendermonde

Beatrijs Nielandt, Hasselt

Amandina Pohl, Niel

Monique Swinnen, Rillaar

Linda Turelinckx, Heist-op-den-Berg

Maria Van Der Elst, Zaventem

Wim Van Esch, Berchem

Kristien Van Rie, Gentbrugge

Linda Van Torre, Rosières

Vertegenwoordigers Vlaamse administratie

Helga Lakiere, Leuven

Marc Morris, Bertem

Gemeenschapscommissarissen

Lieve Cerulus, Kortenaeken, vanaf 1.11.00

Luc Deschamps, Nazareth, tot 31.10.00

Karel Gutschoven, Kessel-Lo

Administratie

Lieven Vandenberghe, Kortrijk

administrateur-generaal

Jan De Boeck, Aalst

adjunct-administrateur-generaal

Secretariaat

Bea Buysse, Leuven

BUREAU**Voorzitter**

Lyliane Hebbrecht, Evergem

Ondervoorzitters

Marcel Geuens, Korbeek-Lo

Martine Lemonnier, Halle

Leden

Georges Debref, Landen

Erwin Devriendt, Gent, vanaf 29.05.00
 Gemeenschapscommissarissen
 Lieve Cerulus, Kortenaeken, vanaf 1.11.00
 Luc Deschamps, Nazareth, tot 31.10.00
 Karel Gutschoven, Kessel-Lo

Administratie

Lieven Vandenberghe, Kortrijk
 administrateur-generaal
 Jan De Boeck, Aalst
 adjunct-administrateur-generaal

Secretariaat

Bea Buysse, Leuven

PROVINCIALE COMITES, tot 31.05.00

ANTWERPEN

Voorzitter

Hilda Vanderaerschot, Mechelen

Leden

Ann Hermans, Geel
 An Isebaert, Rijkevorsel
 Marie-José Madereel, Antwerpen
 Hilde Roelens, Merksem
 Fred Van Daele, Stabroek
 Pieter Vandenbulcke, Merksem*
 Mieke Vanderhaegen, Wommelgem
 Nicole Van Hoof, Mol
 Patrick Van Reempts, Edegem*
 Francine Van Rompaey, Antwerpen
 Secretaris - vertegenwoordiger van de leidend ambtenaar
 Dirk Stappaerts, Antwerpen

VLAAMS-BRABANT EN BRUSSEL

Voorzitter

Victor Everaet, Opwijk

Leden

Carine Algoet, Brussel
 Veerle Broeckx, Brussel
 Hamida Chikhi, Leuven
 Irma Jacobs, Leuven
 Christiane Mullie, Leuven
 Annemie Raeymaekers, Tienen
 Nicole Rasschaert, Wemmel
 Greta Tiels, Herne
 Marie-Marthe Van Den Bosch, Herent
 Mathieu Voets, Heverlee
 Secretaris - vertegenwoordiger van de leidend ambtenaar
 Daniëlle De Ridder, Brussel

LIMBURG**Voorzitter**

Clara Smitt, Hasselt

Leden

Daniëlla Awouters, Bilzen

Julia Bollen, Genk

Arlette Geuens, Lommel

Godelieve Scheerder, Zutendaal

Maria Schrijvers, Dilsen

Maria Hubertine Smeets, Genk

Lucien Thoné, Hasselt

Jean Vanisterdael, Lanaken

Irène Vanoppen, Alken

Josée Vercammen, Lanaken

Secretaris - vertegenwoordiger van de leidend ambtenaar

Lisette Bergmans, Bree

OOST-VLAANDEREN**Voorzitter**

Pol De Brock, Gent

Leden

Micheline Audenaert, Gent

Jean-Marie De Bosscher, Gavere

Lieve De Cleen, Gent

Godelieve De Meyer, St.-Gillis-Waas

Marik Eeckhaudt, Lebbeke

Barbara Van De Voorde, Sint-Niklaas

Micheline Verschelden, Belsele

Koen Waterschoot, Eeklo

Luc Wemel, Maarkedal-Nukerke

Secretaris - vertegenwoordiger van de leidend ambtenaar

Mien Vanderpoorten, Kruishoutem

WEST-VLAANDEREN**Voorzitter**

Kristiane Dupon, Torhout

Leden

Carine Braems, Menen

Herwig De Coninck, Assebroek

Georgette De Vrieze, Brugge

Lieve De Zutter, Roeselare

Paul Lambrecht, Pittem

Bruno Lebbe, Brugge

Yvette Maddens, Ieper

Patricia Normon, Izegem

Pascale Piret, Varsenare

Maria Van Stee, Brugge

Secretaris - vertegenwoordiger van de leidend ambtenaar

Etienne Van den Bossche, Evergem

* ontslagnemend

DIRECTIERAAD

Administrateur-generaal
 Lieven Vandenberghe
 Adjunct-administrateur-generaal
 Jan De Boeck
 Inspecteur-generaal
 Jozef Pelgrims
 Directeurs
 Lisette Bergmans
 Daniëlle De Ridder
 Jos Eerdeken
 Dirk Stappaerts
 Anne Vanden Berge, wnd.
 Etienne Van den Bossche
 Mien Vanderpoorten
 Luc Verhelst
 Will Verniest
 Secretariaat
 Eddy Verbestel

BESTUURLIJK DIRECTIECOMITE

Administrateur-generaal
 Lieven Vandenberghe
 Afdelingshoofden
 Jan De Boeck, adjunct-administrateur-generaal
 Jozef Pelgrims, inspecteur-generaal
 Jos Eerdeken, directeur
 Anne Vanden Berge, wnd. directeur
 Luc Verhelst, directeur
 Will Verniest, directeur
 Secretariaat
 Ingrid Bombay

COMITE VAN PROVINCIALE AFDELINGSHOOFDEN

Administrateur-generaal
 Lieven Vandenberghe
 Adjunct-administrateur-generaal
 Jan De Boeck
 Provinciale afdelingshoofden
 Lisette Bergmans, Limburg
 Daniëlle De Ridder, Vlaams-Brabant en Brussel
 Dirk Stappaerts, Antwerpen
 Mien Vanderpoorten, Oost-Vlaanderen
 Etienne Van den Bossche, West-Vlaanderen

Waarnemer

Anne Vanden Berge, afdelingshoofd Algemene Diensten

Secretariaat

Linn Mares

Evolutie op de maat van jonge gezinnen

Een instelling die instaat voor een belangrijke dienstverlening aan jonge gezinnen is er uiteraard toe gedwongen mee te evolueren met de vragen, de behoeften en de cultuur van die hedendaagse gezinnen met jonge kinderen.

Dit is uiteraard een erg boeiende opdracht, maar vraagt anderzijds grote inspanningen en een buitengewone intensiteit inzake voortdurende verandering, aanpassing, afstemming en modernisering.

Ook in 2000 ging de aandacht hoofdzakelijk naar de realisatie van vernieuwende en bijkomende dienstverlening aan de gezinnen, dit zowel op het vlak van de kinderopvang, de preventieve zorg als inzake ondersteuning van kwetsbare gezinnen of kinderen.

Het aanbod dat in 2000 werd gerealiseerd, was op alle domeinen groter dan ooit tevoren!

In de kinderopvang evolueert het aantal verblijfsdagen naar de 8 miljoen! En zowel in de dagopvang als in de buitenschoolse opvang werden de beoogde plaatsen bijgecreëerd.

In de preventieve zorg werden meer dan 1 miljoen prestaties verstrekt. Zowel het aantal consulten als het aantal huisbezoeken blijven stijgen.

En voor het eerst sinds lang kon ook in de bijzondere opvang voor kwetsbare kinderen en risicogezinnen een aanzienlijke uitbreiding worden verwezenlijkt.

Deze drie sporen vertaalden zich gedurende 2000 tot het belangrijkste aandachtspunt van de beheersinstanties en de leiding van de instelling, en gaven aanleiding tot intens vergaderen en sturen. De Raad van Bestuur kwam 12 maal samen, het Bureau 20 maal en de Directiecomités meer dan 50 maal.

Behoorlijk besturen

Toch ging de nodige aandacht ook naar verbeteringen en veranderingen in het besturen van de instelling zelf.

Enerzijds werden de plannen van de Vlaamse regering inzake bestuurlijk beleid toegelicht en opgevolgd. Het transparant en behoorlijk besturen, de uitgangspunten van dit bestuurlijk beleid, werden mee opgenomen. Dit vertaalde zich onder meer in de wijze van aanstelling van de provinciale comités. Voor het eerst werd de kandidaatstelling volledig opengegooid en kan op deze wijze vernieuwing worden aangetrokken en belangenbehartiging naar de achtergrond worden verwezen.

Anderzijds slaagde de Raad van Bestuur erin een nieuw strategisch plan goed te keuren dat voor het geheel van de opdrachten van de instelling de doelstellingen voor de komende jaren vastlegt.

Het vastleggen van missie en strategie maakt het mogelijk om op een dynamische wijze en onderbouwd door een visie de juiste stappen te ondernemen in een zeer complexe en rusteloze kinderzorgwereld.

Daaraan gekoppeld keurde de Raad ook - voor het eerst - een ondernemingsplan goed, dat alle projecten omvat, omschrijft en stuurt die in 2000 moesten worden gerealiseerd.

Daarnaast worden de kernopdrachten van het bestuur inzake begroting, rekeningen en verslaggeving steeds verder onderbouwd en verhelderd, zodat ook in deze van een modern beheer kan worden gesproken.

Beleidsplan geeft kinderopvang vleugels

In maart slaagde minister van Welzijn, Mieke Vogels, erin een beleidsplan kinderopvang door de Vlaamse regering te loodsen. Hiermee kwam een einde aan een zeer lange episode van beleidsvorming en kon een aanvang worden gemaakt met een meerjarenplan en een strategisch plan dat dit beleidsplan vertaalde en concretiseerde.

De minister kwam zelf haar "Blauwdruk voor een toekomstgerichte uitbouw van het kinderopvanglandschap in Vlaanderen" toelichten, en daarmee de start geven van een hectische periode van beleidsvoorbereiding en -realisatie.

Zo werden nog in 2000 nieuwe besluiten voorbereid voor kinderdagverblijven, diensten voor opvanggezinnen, initiatieven voor buitenschoolse opvang en

particuliere opvang.

Er werd zeer intens gewerkt aan een nieuw programmatie- en planningsysteem om gericht kinderopvang in te planten, onder meer de HIVA-studie "Kinderopvang in Vlaanderen". Gebruik, keuze van de opvangvorm en evaluatie door de ouders moesten daarbij helpen. Een meerjarenplanning voor uitbreiding van de kinderopvang kwam tot stand. Een studierapport van de particuliere sector moest bouwstenen aanreiken voor een intensievere aanpak en stimulering van deze sector. Het "consultancyconcept" voor kinderopvang werd ontwikkeld. Een volledig nieuw dossierbeheer werd uitgewerkt.

Maatregelen inzake het nieuw boekhoudkundig plan, inzake brandveiligheid werden voorbereid of getroffen.

Kortom, er werd hard gewerkt om het beleidsplan onmiddellijk op de goede sporen te zetten en al op korte termijn zichtbare resultaten te boeken.

Deze kunnen alvast in de uitbreiding van het aantal kinderopvangplaatsen voorgelegd worden. Ook nu weer werden bijna 1500 nieuwe opvangplaatsen gerealiseerd.

Dit is eveneens het geval voor de buitenschoolse opvang, waar meer dan 2300 plaatsen totstandkwamen. Voor deze opvang - die in 2000 echt op kruissnelheid kwam - werd ook heel wat werk verricht. Naast de permanente evaluatie van deze sector, werden opleidingen erkend voor de medewerkers in de buitenschoolse opvang, werd er voortdurend overlegd met het FCUD, werden de regionale structuren versterkt enz.

In elk geval kan worden gesteld dat de uitvoering van het beleidsplan en het ermee verbonden strategisch plan goed van start ging. De investering om dit plan te doen slagen, was op alle niveaus van de instelling zeer groot.

Preventieve kindercare: de opkomst van de opvoedingsondersteuning

In de preventieve kindercare werd gewerkt aan de consolidatie van de reeds hoge resultaten van het vorige jaar in de consultatiebureaus en de huisbezoeken.

De prestaties gaan nog steeds in stijgende lijn. Bij het begin van de nieuwe eeuw kan Kind en Gezin meer dan 80% van de jonge kinderen tot haar cliënteel rekenen in de consultatiebureaus. De investering in huisbezoeken blijft prioritair: ook hier werd een stijging genoteerd.

In globo werden in 2000 aldus meer dan 1 miljoen prestaties (consulten, huisbezoeken, kraambezoeken) verleend aan jonge gezinnen. Meer dan 70% van alle toegediende vaccinaties werd verricht door Kind en Gezin.

Ook de interne vernieuwing van de programma's liep door. Inzake voeding, inzake ontwikkeling, inzake vaccins e.a. worden steeds nieuwe technieken of producten ingevoerd met het oog op een nog grotere effectiviteit van de preventieve aanpak.

Belangrijk in deze context is de opkomst van de opvoedingsondersteuning.

Een conceptueel kader voor een gediversifieerd aanbod inzake opvoedingsondersteuning vanuit Kind en Gezin en haar partners werd ontwikkeld en goedgekeurd.

Tallose projecten inzake opvoedingsondersteuning werden in het werkveld door zelfsturende regioteams opgestart.

Projecten met de pedagogische oefenschool, de Keerkring, het Steunpunt Opvoedingsondersteuning e.a. gingen van start.

Een onderzoek inzake de uitwerking van een screeningsinstrument voor risico's op problematische opvoedingssituatie, waaronder kindermishandeling, werd voltooid en zal worden ingepast in een programma voor opvoedingsondersteuning.

Een concept werd ontwikkeld om de preventievezorgcentra om te bouwen tot ondersteuningsteams (inloopteams).

En Kind en Gezin verleende haar medewerking aan de productie van een reeks televisiespots die in dit opvoedingskader moeten worden gesitueerd.

Kortom, inzake opvoedingsondersteuning is veel groeiende, wordt heel wat uitgeprobeerd, dat de komende jaren in de vaste structuren en dienstverlening zal worden geïntegreerd.

Naast de opvoedingsondersteuning was ook het invoeren van het Van Wiechenschema om vertragingen of tekorten in de ontwikkeling van jonge kinderen op te sporen, belangrijk. Ook de Vaccinatiedatabank werd verder ontwikkeld, de prenatale consultatiebureaus geëvalueerd, een nieuwe regelgeving voor de consultatiebureaus voorbereid.

Bijkomende opvang van kwetsbare kinderen en gezinnen

Naast kinderopvang en preventieve zorg, waar op geïntegreerde wijze in kansarmoede, risicogezinnen, diversiteit, handicaps e.a. wordt geïnvesteerd, is de specifieke aanpak van de groep kwetsbare kinderen en gezinnen uitermate belangrijk.

In dit opzicht was de uitbreiding van de centra voor kinderopvang en gezinsondersteuning (CKG's) met circa 20% (200 plaatsen) zeer betekenisvol.

Deze uitbreiding maakte het mogelijk om zowel een meer gespreide dienstverlening in Vlaanderen aan te bieden als een meer gediversifieerde, met name door de verdere ontplooiing van de semi-residentiële en ambulante werking.

Deze investering, zowel qua conceptontwikkeling en positionering als qua middelen, heeft tot gevolg dat de Centra voor Kinderopvang en Gezinsondersteuning in de huidige ontwikkeling in de integrale jeugdhulpverlening een belangwekkende en valabele rol kunnen opnemen en vervullen.

Speciale aandacht ging in 2000 ook naar bijzonder kwetsbare groepen van kinderen en gezinnen als gevolg van drugproblematiek, postnatale depressie enz. Drie specifieke projecten werden in dit verband goedgekeurd. Daarnaast werd verder geïnvesteerd in de kinder- en jongerentelefoon, de kinderrechtswinkels, de problematiek van seropositieve kinderen.

Inzake de bestrijding van kindermishandeling werd voor het eerst sinds jaren een daling van het aantal meldingen geregistreerd. Om deze beweging voort te zetten, werd een campagne voorbereid inzake het "shaken-impact-syndroom" en werd intensief voortgewerkt aan een instrument dat de alertheid van hulpverleners moet verscherpen.

Aan adoptie kon geen nieuwe wending worden gegeven bij gebrek aan de totstandkoming van de aangekondigde federale wet.

Daardoor blijft de situatie onduidelijk en verward en komt Kind en Gezin steeds meer onder druk van een uitblijvend adoptiebeleid te staan. Gehoopt wordt dat op grond van een aantal nieuwe studies, de voogdijminister een nieuwe wending en een nieuw elan kan geven aan de aanpak van interlandelijke adoptie.

De vele projecten die voor specifieke groepen van kwetsbare kinderen en gezinnen worden ontwikkeld, noopte ertoe een bijzondere managementaanpak te ontwikkelen die de opvolging van deze projecten qua methodologie, qua resultaat, qua mogelijke integratie en qua financiering mogelijk maakt. Een opvolgingsgroep werd terzake geïnstalleerd.

Ondersteuning globaal welzijnsbeleid

Naast de werking van Kind en Gezin in de specifieke toegewezen opdrachten als kinderopvang, preventieve zorg en kwetsbare kinderen, ging ook heel wat tijd naar de ondersteuning van het globale welzijns- en gezondheidsbeleid, dit mede in het kader van de beleidsnota van de minister: "Welzijn, gezondheid en gelijke kansen in perfecte harmonie: een symfonie".

Belangrijk is daarbij de forse uitbouw van de aanpak die werd vastgelegd in het kwaliteitsdecreet.

In alle sectoren werd het decreet ofwel reeds geïmplementeerd, ofwel werd de implementatie voorbereid. Ondersteuning van vormingsprogramma's werd uitgewerkt of al geboden.

De reorganisatie van de inspectie- en auditdiensten kwam op kruissnelheid. De inspecteurs verkregen een certificatie. De opleiding van de inspectieambtenaren is van start gegaan. Op dit punt vervult Kind en Gezin een voortrekkersrol naar andere overheidsinstanties in de welzijnszorg.

Ook van belang was de voorbereiding van de uitvoering van het Vlaams Intersectoraal Akkoord (VIA). Wijziging van reglementeringen, uitbetalingen van voorschotten, regularisaties van DAC'ers waren er het gevolg van.

Heel wat energie ging naar het overnemen van circa 150 personeelsleden die in het DAC-circuit instaan voor de ondersteuning van gezinnen met een meerling.

Een AWARD voor HRM-ontwikkeling

In al wat zij doet voor gezinnen, voor kinderen, voor diensten voor opvanggezinnen en voorzieningen, met partners, wil de instelling performant zijn en een hoge kwaliteit in de dienstverlening vooropstellen en bereiken.

De talrijke inspanningen die Kind en Gezin zich daartoe heeft getroost, hebben

ook in 2000 extern de aandacht getrokken. Zo kon Kind en Gezin de HRM-development AWARD winnen voor de meest innoverende HRM-ontwikkeling met haar project "Alternatief Werken".

Daarnaast werd ook het concept van de bedrijfsschool (de Kind en Gezin-Academie) goedgekeurd. Dit concept moet het mogelijk maken het leren van en in de organisatie en het kennismanagement samen te brengen en te versterken tot een creatieve hefboom van permanent leren en vernieuwen.

Het marketing- en communicatieplan werd goedgekeurd en plaatste de instelling onmiddellijk mede vooraan in het communicatiegebeuren bij de overheid.

Er werd beslist een nieuw personeelsbeheerssysteem in te voeren (SAP), aandeelhouder te worden van het Vlaams Selectiecentrum voor Overheidspersoneel, een instellingsspecifiek besluit in te dienen. Er werd gebruikgemaakt van moderne beloningsinstrumenten als managementtoelage, functioneringstoelage en teamtoelage.

De ombudsdienst werd omgebouwd tot een klachtendienst, in relatie met de Vlaamse Ombudsdienst.

Op al deze domeinen voerde Kind en Gezin een modern en zeer resultaatgericht management, dat het mogelijk moet maken de opdrachten en doelstellingen efficiënt en effectief te verwezenlijken.

Hoofdstuk 1.

Zwangerschap en bevalling

1. Infoavonden

Aanstaande ouders, zeker wanneer zij een eerste kind verwachten, hebben veel vragen over het verloop van de zwangerschap en de bevalling. Om hieraan tegemoet te komen, biedt Kind en Gezin op de infoavonden "Kind op komst" een informatief programma aan aanstaande ouders. Kind en Gezin organiseert deze **infoavonden** in **samenwerking met de kraamklinieken**. Er wordt informatie gegeven over de ontwikkeling van het ongeboren kind, begeleiding en onderzoeken tijdens de zwangerschap, ongemakken en levenswijze, betekenis van het ouderschap, verloop van de bevalling, onderzoeken en behoeften van de pasgeborene, de babyuitzet en sociale rechten en plichten tijdens de zwangerschap. De aanstaande ouders worden ook rondgeleid in de verloskamer.

In 2000 werden er op 56 plaatsen infoavonden in samenwerking met kraamklinieken georganiseerd (zie tabel 1.1).

Daarnaast verleent Kind en Gezin haar medewerking aan infoavonden in 9 kraamklinieken in het Vlaams Gewest en 1 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, zonder dat deze avonden gesubsidieerd worden door Kind en Gezin. De regioverpleegkundigen nemen als lesgever deel aan de lessenreeks.

Infoavonden		
	1999	2000
Aantal plaatsen met infoavonden i.s.m. kraamklinieken	58	56
Aantal infoavonden	751	787*
Aantal deelnemers	28 655	29 094*

1.1 Aantal gesubsidieerde infoavonden voor aanstaande ouders en aantal deelnemers

* *Raming*

2. Prenatale consultatiebureaus en gezinsbezoeken aan aanstaande ouders

Op een beperkt aantal plaatsen kunnen aanstaande ouders gratis terecht op een prenataal consultatiebureau dat erkend is door Kind en Gezin. Deze consultatiebureaus worden vooral georganiseerd in gebieden met een hoge concentratie van kansarme gezinnen. Er wordt samengewerkt met kraamklinieken en waar aangewezen ook met wijkgezondheidscentra.

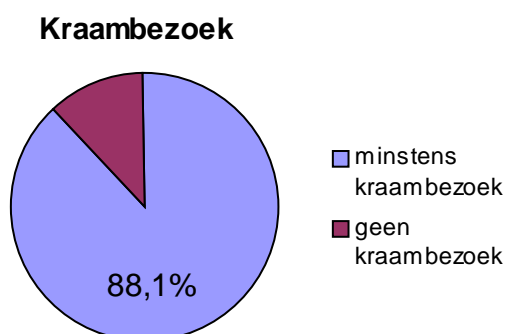
In 2000 waren er 12 prenatale consultatiebureaus in het Vlaams Gewest, 2 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en 1 in de sector van de BSD. In 2000 werden er 970 zittingen georganiseerd en waren er 2458 vrouwen ingeschreven. De aanstaande ouders worden er begeleid door een gynaecoloog en een regioverpleegkundige of vroedvrouw. Er kan ook een beroep gedaan worden op interculturele medewerkers of een ervaringsdeskundige in de kansarmoede.

Kraambezoek		
	Aantal	Doelgroepbereik
1999	54 339	86,2
2000	55 970	88,1

1.2 Aantal kraambezoeken door regioverpleegkundigen van Kind en Gezin gebracht aan kinderen geboren in het betreffende jaar en percentage kinderen geboren in 2000 met een kraambezoek

3. Bezoeken aan pasbevallen vrouwen in kraamklinieken

Tijdens hun verblijf in de kraamkliniek worden pasbevallen vrouwen bezocht door een regioverpleegkundige van Kind en Gezin. Ze stelt de dienstverlening voor en gaat, indien nodig, dieper in op de vragen van de ouders.

1.3 Doelgroepbereik kraambezoek: percentage kinderen geboren in 2000 met een kraambezoek - Vlaams Gewest

Hoofdstuk 2.

De eerste weken, maanden en jaren van het kind: een professionele begeleiding op maat

1. Individuele begeleiding aan huis

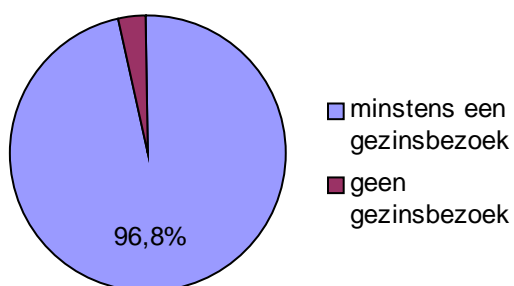
Een groot deel van de activiteiten van Kind en Gezin bestaat uit de individuele begeleiding van ouders met jonge kinderen. Dit gebeurt tijdens gezinsbezoeken aan huis, hoofdzakelijk in de neonatale periode. In 2000 werden 227 808 gezinsbezoeken gebracht in het Vlaams Gewest en in het Brussels Gewest.

Gezinsbezoeken

	Aantal	Doelgroepbereik
1999	223 970	95,2
2000	227 808	96,8

2.1 Aantal gezinsbezoeken door regioverpleegkundigen van Kind en Gezin en percentage kinderen wonend in het Vlaams Gewest en geboren in het betreffende jaar met minstens 1 gezinsbezoek in de neonatale periode (0 tot 13 weken)

Doelgroepbereik gezinsbezoek

2.2 Doelgroepbereik gezinsbezoeken: percentage kinderen geboren in 2000 met minstens 1 gezinsbezoek in de neonatale periode (0 tot 13 weken) - Vlaams Gewest

Doelbereik gezinsbezoeken basiszorgaanbod

	%	cum %
<u>Eerste kinderen</u>		
4 gezinsbezoeken (minimum)	50,7	50,7
3 gezinsbezoeken	30,7	81,4
2 gezinsbezoeken	12,7	94,1
1 gezinsbezoek	3,9	98,0
0 gezinsbezoeken	2,0	100,0
Totaal	100,0	

Volgende kinderen*

3 gezinsbezoeken (minimum)	66,9	66,9
2 gezinsbezoeken	22,2	89,1
1 gezinsbezoek	7,7	96,8
0 gezinsbezoeken	3,1	100,0

Totaal 100,0

2.3 Doelbereik gezinsbezoeken: percentage kinderen geboren in 2000 naar gelang van het aantal gezinsbezoeken (neonatale periode van 0 tot 13 weken) - Vlaams Gewest

* Bij een volgend kind worden binnen het basiszorgaanbod 3 gezinsbezoeken gebracht

2. Servicepunten

Kind en Gezin organiseert een preventief-medisch en psychosociaal toezicht voor jonge kinderen en hun gezinnen. **Alle** ouders met kinderen onder de drie jaar kunnen hiervoor gratis terecht op het consultatiebureau. Op een aantal plaatsen wordt de dienstverlening, afhankelijk van de behoeften, uitgebreid tot kinderen van allochtonen en kansarmen.

Servicepunten, zittingen en consulten (1)

	1999	2000
Aantal servicepunten		
Consultatiebureaus	282	279
Steunpunten	48	51
Preventievezorgcentra	9	9
Totaal	339	339

Aantal zittingen

Consultatiebureaus	33 264	33 322
Steunpunten	2 495	2 778
Preventievezorgcentra	1 301	1 369

Totaal	37 060	37 469
--------	--------	---------------

Aantal consulten

Consultatiebureaus	407 558	406 131
Steunpunten	27 736	32 797
Preventievezorgcentra	15 246	16 264
Totaal	450 540	455 192

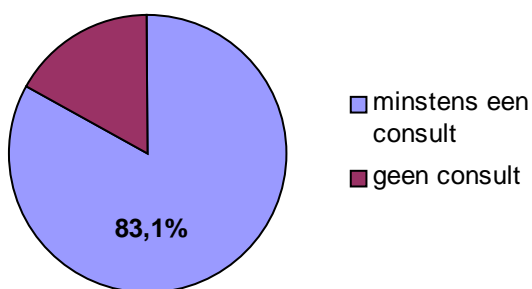
Aantal ingeschreven kinderen (1)

Consultatiebureaus	125 354	126 488
Steunpunten	8 606	10 075
Preventievezorgcentra	4 527	4 805
Totaal	138 487	141 368

2.4 Aantal servicepunten, zittingen, consulten en ingeschreven kinderen

(1) *Ingeschreven kinderen = minstens eenmaal een servicepunt bezocht in de loop van het jaar*

Doelgroepbereik consulten

2.5 Doelgroepbereik consulten: percentage kinderen geboren in 2000 met minstens 1 consult - Vlaams Gewest

* Voorlopig cijfer

Evolutie doelgroepbereik consulten

1999

82,2

2000

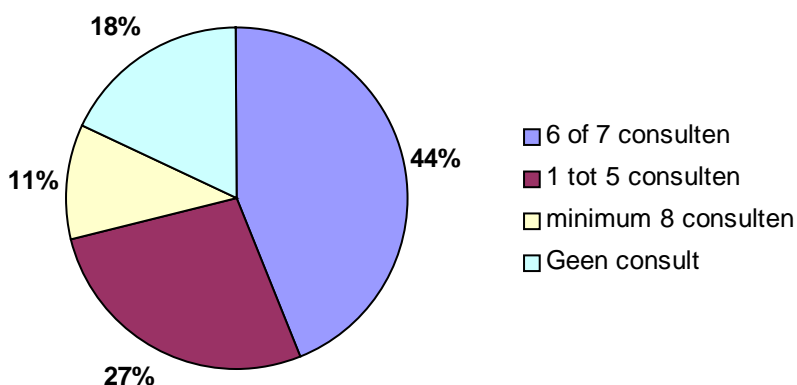
83,1*

2.6 Evolutie doelgroepbereik consulten: percentage kinderen geboren in het betreffende jaar met minstens 1 consult - Vlaams Gewest

* Voorlopig cijfer

Doelbereik consulten eerste levensjaar

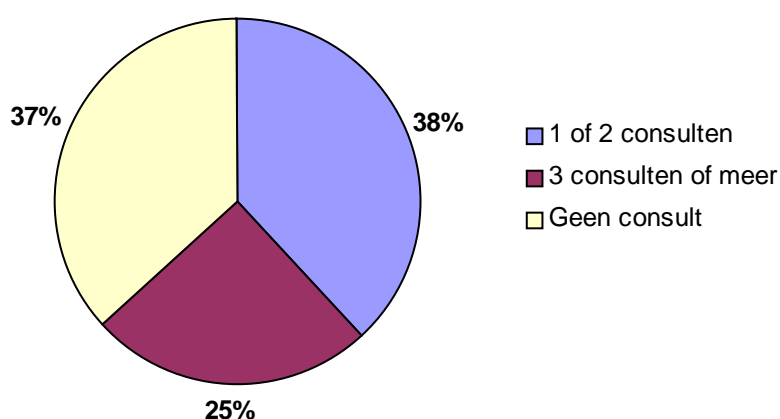
	%	cum %
8 consulten of meer	10,8	10,8
7 consulten	25,7	36,5
6 consulten	18,3	54,7
5 consulten	9,4	64,1
4 consulten	5,0	69,1
3 consulten	4,2	73,3
2 consulten	4,0	77,2
1 consult	4,6	81,8
geen consult	18,2	100,0
Totaal	100,0	

2.7 Doelbereik consulten eerste levensjaar: percentage kinderen geboren in 1999 naar aantal consulten in het eerste levensjaar - Vlaams Gewest

Doelbereik consulten tweede levensjaar

	%	cum %
4 consulten of meer	6,2	6,2
3 consulten	18,4	24,6
2 consulten	33,6	58,2
1 consult	4,4	62,6
geen consult	37,4	100,0
Totaal	100,0	

2.8 Doelbereik consulten tweede levensjaar: percentage kinderen geboren in 1998 naar aantal consulten in het tweede levensjaar - Vlaams Gewest

Hoofdstuk 3.

Kinderen in goede handen: kinderopvang

1. Opvangmogelijkheden

Ouders die beroepsarbeid willen combineren met de zorg voor hun jonge kinderen, kunnen een beroep doen op uiteenlopende vormen van kinderopvang, zowel in gezinsverband als in groepsverband, zowel voor opvang op voorschoolse leeftijd als voor buitenschoolse opvang. Binnen Kind en Gezin kunnen we voor kinderen tussen 0 en 12 jaar 2 categorieën onderscheiden.

Opvangvoorzieningen die erkend zijn door Kind en Gezin: kinderdagverblijven (crèches, peutersuizen), diensten voor opvanggezinnen, initiatieven voor buitenschoolse opvang. Al deze opvangvoorzieningen, met uitzondering van de initiatieven voor buitenschoolse opvang, worden door Kind en Gezin gesubsidieerd. Ouders betalen voor de opvang in kinderdagverblijven en diensten voor opvanggezinnen een bijdrage die afhangt van hun belastbaar inkomen. Ouders die gebruikmaken van deze opvang genieten een fiscale aftrek van de kosten voor kinderen onder de 3 jaar.

Opvangvoorzieningen gemeld aan en eventueel onder toezicht van Kind en Gezin, maar niet erkend en niet gesubsidieerd door Kind en Gezin: Deze opvang noemen we particuliere opvang, omdat hij op privé-basis wordt georganiseerd. De initiatiefnemer is dus een zelfstandige. Deze sector omvat particuliere opvanginstellingen (minimaal 6 of 8 kinderen, afhankelijk van de leeftijd) en opvanggezinnen (maximaal 5 of 7 kinderen, afhankelijk van de leeftijd). Deze opvangvoorzieningen moeten hun opvangactiviteit minstens melden aan Kind en Gezin, maar kunnen daarnaast ook nog een attest van toezicht verkrijgen, mits ze voldoen aan een aantal minimale kwaliteitscriteria. De bijdrage die de ouders betalen, is hier niet gereguleerd en wordt onderling overeengekomen. Voorzieningen met een attest van toezicht kunnen aan de ouders een fiscaal attest geven (kinderen onder de 3 jaar).

2. De buitenschoolse opvang

Kinderen die naar school gaan, kunnen tot 12 jaar opgevangen worden in de buitenschoolse opvang voor en na de schooltijd, op woensdagnamiddag, op schoolvrije dagen en tijdens schoolvakanties. Sommige kinderdagverblijven en opvanggezinnen hebben een aanvullend aanbod voor deze kinderen. Daarnaast zijn er nog de "initiatieven voor buitenschoolse opvang". Al deze opvanginitiatieven zijn erkend door Kind en Gezin, die de kwaliteit ervan controleert. Soms organiseren scholen zelf buitenschoolse opvang, maar hier ziet Kind en Gezin dan niet toe op de kwaliteit.

Opvangvoorzieningen

	1999	2000
<hr/>		
<u>Erkend en gesubsidieerd door Kind en Gezin</u>		
Crèches	286	289
Peutertuinen	28	27
<hr style="border-top: 1px dashed black;"/>		
Totaal kinderdagverblijven	314	316
<hr style="border-top: 1px dashed black;"/>		
Diensten voor opvanggezinnen	200	200
Diensten voor opvanggezinnen georganiseerd door een kinderdagverblijf	7	6
<hr style="border-top: 1px dashed black;"/>		
Totaal diensten voor opvanggezinnen	207	206
<hr style="border-top: 1px dashed black;"/>		
Buitenschoolse opvang georganiseerd door een kinderdagverblijf	28	32
<hr style="border-top: 1px dashed black;"/>		
<u>Erkend door Kind en Gezin</u>		
Initiatieven voor buitenschoolse opvang	145	166
<hr/>		
<u>Met attest van toezicht van Kind en Gezin</u>		
Particuliere opvanggezinnen met attest	1 643	1 551*
Particuliere opvanginstellingen met attest	671	706*
<hr/>		

3.1 Aantal erkende en/of gesubsidieerde opvangvoorzieningen en aantal opvangvoorzieningen met attest van toezicht

* *Voorlopige cijfers*

Opvangplaatsen		
	1999	2000
<u>Erkend en gesubsidieerd door Kind en Gezin</u>		
Crèches	12 726	12 911
Peutertuinen	620	600

Totaal kinderdagverblijven	13 346	13 511

Diensten voor opvanggezinnen	28 236	28 740
Diensten voor opvanggezinnen georganiseerd door een kinderdagverblijf	280	240

Totaal diensten voor opvanggezinnen	28 516	28 980

Buitenschoolse opvang georganiseerd door een kinderdagverblijf	732	947

Totaal erkend en gesubsidieerd door Kind en Gezin	42 594	43 438

<u>Erkend door Kind en Gezin</u>		
Initiatieven voor buitenschoolse opvang	13 105	15 233

<u>Met attest van toezicht van Kind en Gezin</u>		
Particuliere opvanggezinnen (1)	7 747	7 453*
Particuliere opvanginstellingen (1)	10 408	11 449*

Totaal onder toezicht	18 155	18 902*

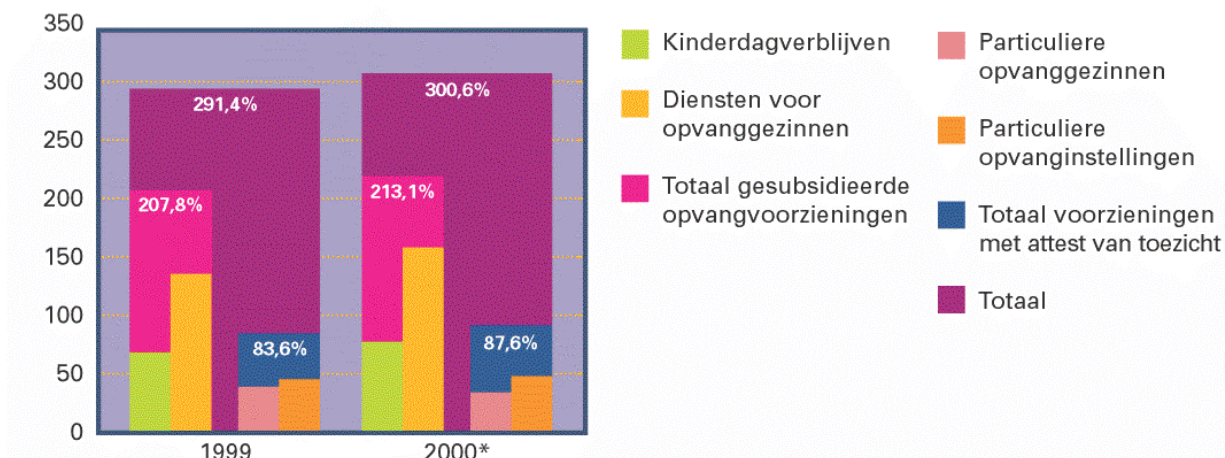
Algemeen totaal	73 854	77 573*

3.2 Aantal plaatsen in erkende en/of gesubsidieerde opvangvoorzieningen en in opvangvoorzieningen met attest van toezicht

* *Voorlopige cijfers*

(1) *Eigen kinderen inbegrepen*

Opvangplaatsen per duizend kinderen

3.3 Aantal plaatsen per 1000 kinderen onder de 3 jaar in het Vlaams Gewest

* Voorlopige cijfers

Ingeschreven kinderen

	1999	2000*
<u>Gewone dagopvang</u>		
Kinderdagverblijven	27 464	27 925
Diensten voor opvanggezinnen	48 852	50 433

Totaal gesubsidieerde dagopvang	76 316	78 385

Particuliere opvanginstellingen onder toezicht	17 364	19 290
Particuliere opvanggezinnen onder toezicht	10 359	10 293

Totaal dagopvang onder toezicht	27 705	29 583

Totaal gewone dagopvang	104 021	107 968

<u>Buitenschoolse opvang</u>		
Kinderdagverblijven**	5 038	6 260
Diensten voor opvanggezinnen	19 276	20 880
Initiatieven voor buitenschoolse opvang***	71 560	81 180

Totaal erkende en/of gesubsidieerde buiten- schoolse opvang	95 874	108 320

Particuliere opvanginstellingen onder toezicht	2 831	3 043
Particuliere opvanggezinnen onder toezicht	877	913

Totaal buitenschoolse opvang onder toezicht	3 708	3 956

Totaal buitenschoolse opvang	99 582	112 276

<u>Andere opvang****</u>		
Particuliere opvanginstellingen onder toezicht	3 270	3 989
Particuliere opvanggezinnen onder toezicht	1 167	1 237

Totaal andere opvang onder toezicht	4 437	5 226

<u>Algemeen totaal ingeschreven kinderen</u>		
Kinderdagverblijven	32 502	34 212
Diensten voor opvanggezinnen	68 128	71 313
Initiatieven voor buitenschoolse opvang	71 560	81 180
Particuliere opvanginstellingen onder toezicht	23 447	26 322
Particuliere opvanggezinnen onder toezicht	12 403	12 443

Algemeen totaal	206 853	225 470

3.4 Aantal ingeschreven kinderen (1), volgens soort opvang

* *Voorlopige cijfers*

** *Inbegrepen buitenschoolse opvang in aparte lokalen*

*** *Alleen ingeschreven kinderen in voorzieningen die gedurende het volledige jaar geopend zijn*

**** *Dit omvat dag-en-nachtopvang, weekendopvang, occasionele opvang en nachtopvang*

(1) *Ingeschreven kinderen = minstens 1 dag aanwezig in de loop van het kalenderjaar*

Verblijfsdagen				
	Kinderdagverblijven		Diensten voor opvanggezinnen	
	1999	2000*	1999	2000*
Gewone dagopvang				
Volle verblijfsdagen	2 163 6832	2 200 838	3 103 160	3 175 985
Halve verblijfsdagen (1)	465 704	447 688	870 248	856 028
<hr style="border-top: 1px dashed black;"/>				
Aantal prestaties (2)	2 629 387	2 648 526	3 973 408	4 032 013
	(100,0)	(100,7)	(103,2)	(101,5)
Aantal herleide prestaties (3)	2 396 535	2 424 682	3 538 284	3 603 999
	(100,0)	(101,2)	(100,0)	(101,8)
<hr/>				
Buitenschoolse opvang				
Aantal prestaties (2) (4)	205 131	253 748	793 907	817 715
	(100,0)	(123,7)	(100,1)	(103,0)
<hr/>				
Totaal				
Aantal prestaties (2)	2 834 518	2 902 274	4 767 315	4 849 728
	(100,0)	(102,4)	(100,0)	(101,7)

3.5 Aantal verblijfsdagen in de gesubsidieerde dagopvangvoorzieningen

* *Kalenderjaar - voorlopige cijfers*

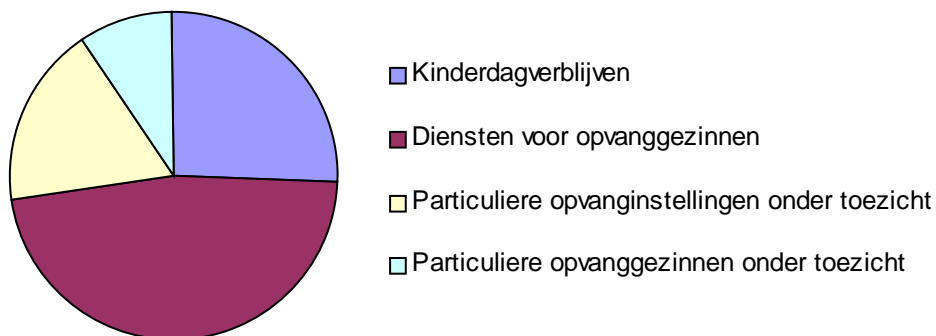
(1) *Verblijf van minder dan 5 uur, 1 maaltijd inbegrepen*

(2) *Aantal prestaties: totaal van de volle, halve, 1/3-verblijfsdagen, niet gewogen naar gelang van de duur*

(3) *Aantal herleide prestaties: totaal van de volle, halve, 1/3-verblijfsdagen, gewogen naar gelang van de duur*

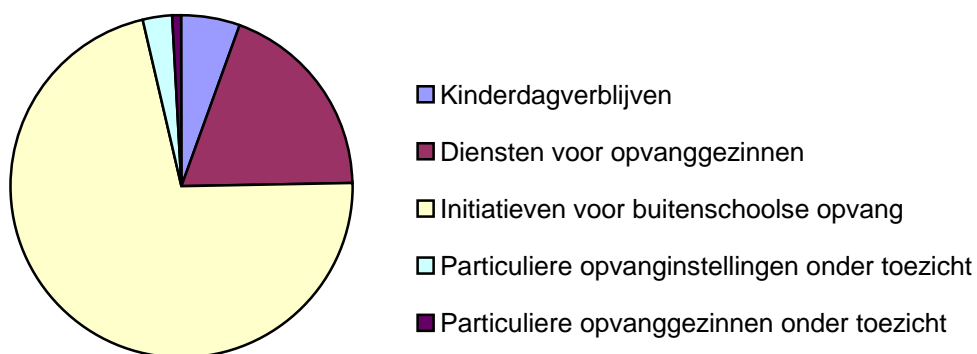
(4) *Kinderdagverblijven: buitenschoolse opvang in eigen lokalen en in aparte lokalen*

Ingeschreven kinderen gewone dagopvang

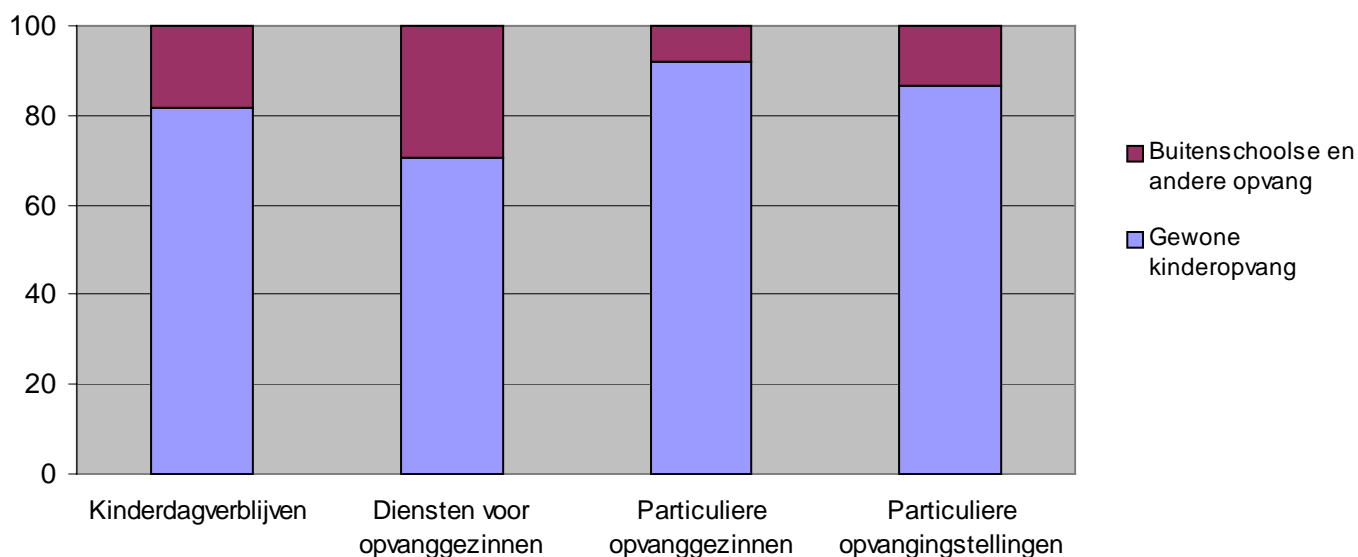
3.6 Kinderen ingeschreven in gewone dagopvang, naar gelang van de opvangvoorziening - 2000

Ingeschreven kinderen buitenschoolse opvang

3.7 Kinderen ingeschreven in buitenschoolse opvang, naar gelang van de opvangvoorziening

Buitenschoolse en andere opvang in de klassieke dagopvangvoorzieningen

3.8 Ingeschreven kinderen: aandeel gewone dagopvang en buitenschoolse en andere opvang in de klassieke dagopvangvoorzieningen (percentage) - 2000

Hoofdstuk 4.

Bijzondere zorg en hulpverlening

1. Hulpverlening aan kinderen in bijzondere levenssituaties

Bij probleem- of crisissituaties met jonge kinderen of bij behoefte aan dag- of nachtopvang wegens bijzondere leef-, arbeids-, woon-, gezondheids- of financiële situaties kunnen ouders een beroep doen op een aantal voorzieningen die door Kind en Gezin erkend en gesubsidieerd worden.

De centra voor kindercare en gezinsondersteuning bieden aan gezinnen met jonge kinderen een tijdelijke ondersteuning om een moeilijke periode door te komen. Naast dag- en/of nachtopvang begeleiden de centra de gezinnen ook thuis. Hoewel in de eerste plaats bedoeld voor gezinnen met jonge kinderen van 0 tot 6 jaar, kunnen ook kinderen tot 12 jaar er terecht. Op verzoek van de ouder(s) of de plaatsvervanger(s) is ook kortstondige plaatsing mogelijk in een opvanggezin dat is aangesloten bij een dienst voor private gezinsplaatsing. Er is ook bijzondere opvang mogelijk in dagcentra voor kinderen onder de 6 jaar. In deze centra worden gezinnen begeleid waar de opvoedingssituatie tijdelijk problematisch is en waar de pedagogische draagkracht van de ouders tijdelijk overschreden wordt.

Aantal voorzieningen

	1999	2000
Centra voor kinderopvang en gezinsondersteuning	22	22
Kinderopvangcentrum voor gehandicapten	1	1
Diensten voor private gezinsplaatsing	4	4
Dagcentra	2	2

4.1 Aantal voorzieningen voor kinderen in bijzondere levenssituaties

Aantal plaatsen

	1999	2000
Centra voor kinderopvang en gezinsondersteuning	1 229	1 315
Kinderopvangcentrum voor gehandicapten	60	60
Diensten voor private gezinsplaatsing	161*	158*
Dagcentra	26	26

4.2 Aantal erkende plaatsen in voorzieningen voor kinderen in bijzondere levenssituaties

* Aantal opvanggezinnen dat in de loop van het jaar kinderen opving

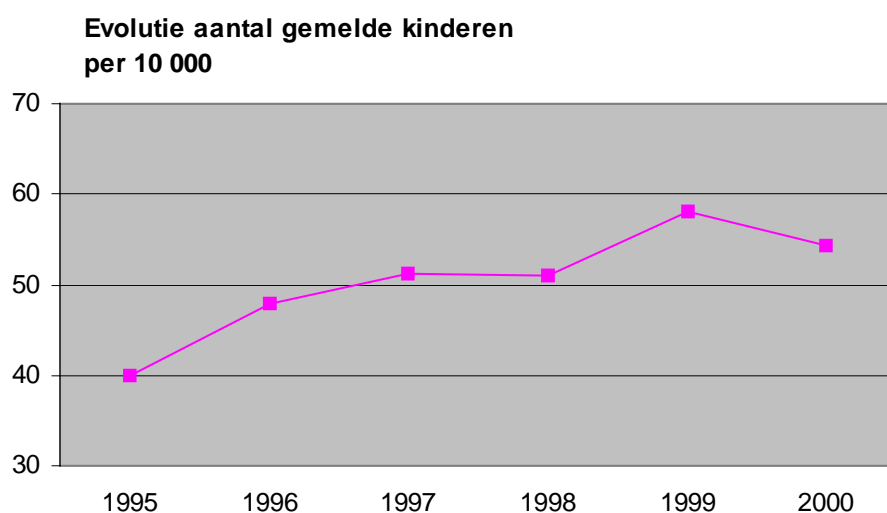
2. Kindermishandeling

De activiteiten van Kind en Gezin inzake kindermishandeling ontplooiën zich op twee sporen. Enerzijds staat de preventie van kindermishandeling centraal. Hiervoor wil de instelling zich engageren om gezinnen met jonge kinderen permanent en zeer gericht te ondersteunen, zodat kinderen binnen het gezin respectvol worden bejegend. Nog voor het fout loopt, wordt geïnvesteerd in gezinnen en dit via de gezinsbezoeken en de consulten op de consultatiebureaus. Ouders worden maximaal ondersteund en indien nodig geholpen bij het vervullen van hun ouderrol.

Kind en Gezin wil ook de problematiek van kindermishandeling in de kijker houden door informatie te verspreiden, preventieprojecten op touw te zetten of sensibiliserende acties te ondernemen en dit in samenwerking met partners.

Anderzijds vervult Kind en Gezin een aantal taken op beleidsniveau, waaronder de erkenning en de subsidiëring van de vertrouwenscentra kindermishandeling. In elke Vlaamse provincie en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is er een vertrouwenscentrum kindermishandeling. Al wie een situatie van kindermishandeling kent of er een vermoeden van heeft, kan er terecht. De centra zorgen voor de eerste opvang, voor de doorverwijzing en voor het coördineren en opvolgen van de hulpverlening.

In de zes vertrouwenscentra kindermishandeling werden in 2000 in totaal 4918 meldingen van concrete gevallen van mishandeling of verwaarlozing bij minderjarigen genoteerd. Hierbij waren 6917 minderjarigen betrokken.

4.3 Vertrouwenscentra: evolutie van het aantal gemelde kinderen per 10 000 onder de 18 jaar

Bron: Kind en Gezin - Registratie bij de vertrouwenscentra kindermishandeling

In 2000 bedroeg het aantal meldingen per 10 000 kinderen 54,4 (voor het Vlaams Gewest). In grafiek 4.3 wordt de evolutie per 10 000 weergegeven sinds 1995. Deze grafiek bevestigt de forse stijging in 1999 en de daling in 2000.

Gemelde problematiek				
	1999		2000	
	Aantal	%	Aantal	%
Seksueel misbruik: incest	1 388	18,6	1 151	16,6
Seksueel misbruik: geen incest, onbekend of het incest is	595	7,9	583	8,4
<i>Totaal seksueel misbruik</i>	<i>1 983</i>	<i>26,5</i>	<i>1 734</i>	<i>25,0</i>
Lichamelijke mishandeling	1 272	17,0	1 105	16,0
Lichamelijke verwaarlozing	895	12,0	761	11,0
Emotionele mishandeling	724	9,7	733	10,6
Emotionele verwaarlozing	584	7,8	596	8,6
Münchhausen syndrome by proxy	19	0,3	21	0,3
Risicosituatie mishandeling/verwaarlozing	1 101	14,7	1 012	14,6
Onduidelijke problematiek, twijfel	489	6,5	536	7,8
Verwerkingsproblematiek t.g.v. vroegere mishandeling/verwaarlozing	137	1,8	114	1,7
Geen mishandeling, ander probleem	280	3,7	305	4,4
Totaal	7 484	100,0	6 917	100,0

4.4 Gemelde kinderen naar gelang van de belangrijkste gemelde problematiek (percentage)

Bron: Kind en Gezin - Registratie bij de vertrouwenscentra kindermishandeling

Bij 1866 kinderen of 27,0% van de gemelde kinderen, signaleerden de melders lichamelijke mishandeling of verwaarlozing. Er is ten opzichte van 1999 een merkelijke daling van het aantal kinderen dat wordt gemeld voor lichamelijke mishandeling of verwaarlozing.

Hetzelfde geldt voor de kinderen die gesignaleerd werden voor seksueel misbruik (1734 kinderen of 25,0%). Bij twee op de drie (vermoedelijk) seksueel misbruikte kinderen geeft de melder al onmiddellijk aan dat de dader tot de familie behoort (incest). Bij een op de drie gaat het ofwel om extrafamiliaal misbruik, of is de relatie tussen de dader en het slachtoffer onbekend.

Bij 1329 kinderen of 19,2% signaleerde de melder emotionele mishandeling of

verwaarlozing. Vergeleken bij vorig jaar is dit een stijging met bijna 2%.

45,9% van de meldingen was afkomstig uit de primaire omgeving van het kind; het ging vooral om meldingen door de moederfiguur (16,9% van het totale aantal meldingen), door andere gezins- of familieleden (9,9%), door buren of kennissen (9,0%), door de vaderfiguur (6,7%) of door het slachtoffer zelf (1,6%). 52,1% van de meldingen kwam van professionelen (18,1% van hulpverleners uit de gezondheidszorg, 10,8% vanuit welzijnsorganisaties en 17,8% vanuit de school of een voorschoolse voorziening).

3. Adoptie

Kind en Gezin begeleidt, in samenwerking met diverse erkende diensten, binnenlandse en buitenlandse adoptie in Vlaanderen. In de verschillende stadia van de adoptieprocedure staan de rechten van het kind altijd centraal. De adoptiediensten worden net als de voorbereidingscentra en de evaluatieteams erkend door de minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, op advies van Kind en Gezin. Naast deze adviserende taak heeft Kind en Gezin ook een taak in het begeleiden van de voorbereidingscentra en de evaluatieteams. Kind en Gezin is ook de gesprekspartner voor federale en internationale overheden die informatie wensen over het adoptiegebeuren in de Vlaamse Gemeenschap. Aan te stippen valt dat eind 2000 de voogdijminister een audit van de diensten en een gebruikersenquête in uitzicht heeft gesteld voor begin 2001.

Aanmelding, voorbereiding, evaluatie en beginseltoestemming

	1999	2000
Aanmeldingen kandidaat-adoptanten	333	244
Vorbereidingen kandidaat-adoptanten via voorbereidingscentra	196	169
Evaluaties van kandidaat-adoptanten via centra voor algemeen welzijnswerk	219	286
Aantal uitgereikte beginseltoestemmingen	187	238

4.5 Beginseltoestemmingen: aantal meldingen, voorbereidingen, evaluaties en uitgereikte beginseltoestemmingen

Geadopteerde kinderen				
	1999		2000	
	Aantal	%	Aantal	%
In België geboren	30	14,0	35	14,3
Uit het buitenland afkomstig				
India	36	16,8	35	14,3
Vietnam	24	11,2	27	11,0
China	19	8,9	34	13,9
Roemenië	19	8,9	15	6,1
Ethiopië	18	8,4	31	12,7
de Filipijnen	12	5,6	19	7,8
Rusland	12	5,6	10	4,1
Haïti	11	5,1	23	9,4
Colombia	11	5,1	2	0,8
Moldavië	7	3,3	2	0,8
Ecuador	4	1,9	2	0,8
Bulgarije	3	1,4	2	0,8
Thailand	3	1,4	1	0,4
Sri Lanka	2	0,9	3	1,2
Chili	1	0,5	1	0,4
El Salvador	1	0,5	1	0,4
Bolivia	1	0,5	0	0,0
Zuid-Afrika	0	0,0	2	0,8
<i>Totaal uit het buitenland afkomstig</i>	184	86,0	210	85,7
Totaal	214	100,0	245	100,0

4.6 Voor adoptie geplaatste kinderen: aantal volgens land van herkomst

Bron: Kind en Gezin - Statistiek Adoptie

Hoofdstuk 5.

Sociaal verslag

1. Personeelsbestand

Kind en Gezin heeft 1162 personeelsleden in dienst (31 december 2000). Hiervan zijn er 856 statutair (73,7%) en 216 niet-statutair (18,6%). Daarnaast zijn er 90 gesubsidieerde contractuelen die een personeelslid vervangen dat met loopbaanonderbreking is. De gesubsidieerde contractuelen zijn niet in de hiernavolgende tabellen opgenomen.

Het grote aantal regioverpleegkundigen (53,1% van het personeelsbestand) dat in de verschillende provincies de gezinnen met jonge kinderen begeleidt, verklaart het overwicht in aantal van de personeelsleden in niveau B.

Personeelsbestand (1)

	Statutair	Niet-statutair				Totaal	Totaal
		Blokkering kader (2)	Bijzondere en specifieke betrekkingen	Uitzonderlijke en tijdelijke behoeften	Vervanging deeltijdsen		
Niveau A	74	5	8	32	0	45	119
Niveau B	582	1	1	2	67	71	653
<i>Regioverpleegkundigen</i>	<i>512</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>57</i>	<i>57</i>	<i>569</i>
Niveau C	72	9	24	0	12	45	117
Niveau D	71	7	21	3	1	32	103
Niveau E	57	4	17	0	2	23	80
Totaal	856	26	71	37	82	216	1 072

5.1 Personeelsbestand op 31 december 2000

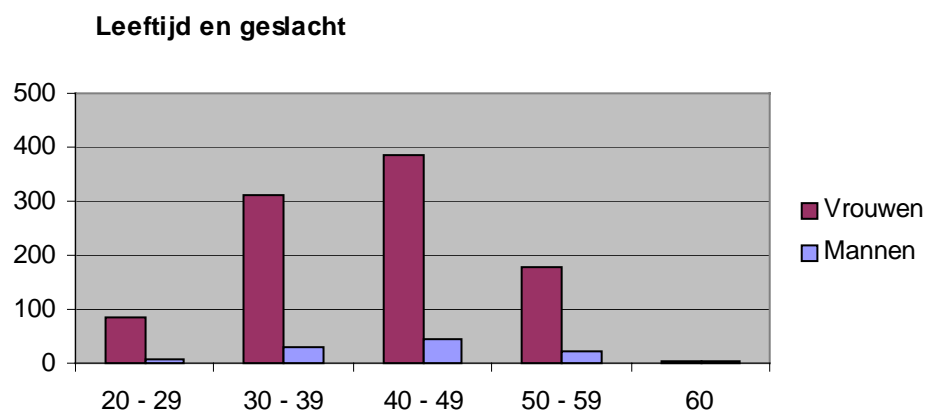
(1) De gesubsidieerde contractuelen die een personeelslid vervangen dat met loopbaanonderbreking is, zijn niet in de cijfergegevens opgenomen

(2) Onder de categorie "Blokkering kader" vallen de niet-statutaire personeelsleden die op basis van artikel 3 van het besluit van de Vlaamse regering van 31 januari 1996 houdende vaststelling van de personeelsformatie van Kind en Gezin, een plaats op deze personeelsformatie blokkeren

2. Leeftijd en geslacht

Het grootste aantal personeelsleden bevindt zich in de leeftijdsklasse 40-49 jaar (431 personeelsleden of 40,2%) en 30-39 jaar (342 personeelsleden of 31,9%).

205 personeelsleden zijn 50 jaar of ouder.

5.2 Personeelsbestand volgens de leeftijdsklasse en het geslacht

3. Een overwegend vrouwelijk personeelsbestand

Uit tabel 5.3, die het personeelsbestand weergeeft volgens geslacht, statuut en niveau, blijkt dat het personeel van Kind en Gezin een **overwegend vrouwelijke samenstelling** kent (89,7%). In elk niveau en in elk statuut zijn er **meer vrouwen dan mannen**.

Geslacht, statuut en niveau

	Statutairen		Niet-statutairen		Totaal	
	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw
Niveau A	30	44	10	35	40	79
Niveau B	24	558	4	67	28	625
Niveau C	12	60	6	39	18	99
Niveau D	6	65	3	29	9	94
Niveau E	9	48	6	17	15	65
Totaal	81	775	29	187	110	962

5.3 Personeelsbestand volgens geslacht, statuut en niveau

4. Diversiteit in arbeidsregelingen

Om de personeelsleden in staat te stellen hun werk- en gezinssituatie zo goed mogelijk te combineren, staat Kind en Gezin positief tegenover vragen van personeelsleden om deeltijds te werken of om hun loopbaan tijdelijk te onderbreken. Deze vorm van *gezinsvriendelijke flexibiliteit* heeft naast arbeidsherverdelende effecten, echter ook belangrijke organisatorische en kostenverhogende effecten. Tabel 5.4 toont duidelijk aan dat deeltijdse arbeid en vormen van voltijdse afwezigheid belangrijke factoren zijn in het personeelsbeheer.

In twee proeftuinen "Alternatief Werken" passen de personeelsleden een werkregeling toe die een grotere flexibiliteit in tijd en plaats biedt (zie ook punt 6).

De deeltijds werkende personeelsleden zijn bij Kind en Gezin in de meerderheid. Op een totaal van 1072 personeelsleden zijn er 521 personeelsleden (48,6%) die deeltijds werken en 44 (4,1%) met voltijdse loopbaanonderbreking. 23 personeelsleden (2,1%) maken gebruik van een of andere vorm van langdurige afwezigheid en 484 personeelsleden (45,1%) werken voltijds.

De 1072 personeelsleden van Kind en Gezin vertegenwoordigen **899,0 voltijdse prestaties**. Dit betekent een verlies van 173 voltijdbanen.

Personeelsbestand: prestaties

	Voltijdse prestaties		Deeltijdse prestaties		Langdurig afwezig		Loopbaan- onderbreking		Totaal personeels- bestand	
			(1)		(2)		(3)			
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Niveau A	94	79,0	18	15,1	3	2,5	4	3,4	119	100,0
Niveau B	224	34,3	387	59,3	12	1,8	30	4,6	653	100,0
Niveau C	76	65,0	39	33,3	0	0,0	2	1,7	117	100,0
Niveau D	53	51,5	42	40,8	3	2,9	5	4,9	103	100,0
Niveau E	37	46,3	35	43,8	5	6,3	3	3,8	80	100,0
Totaal	484	45,1	521	48,6	23	2,1	44	4,1	1 072	100,0

5.4 Overzicht van het aantal presterende en langdurig afwezige personeelsleden bij Kind en Gezin op 31 december 2000

(1) Deeltijdse prestaties zijn het verlof voor deeltijds werk, het verlof voor halftijdse loopbaanonderbreking en deeltijdse contracten

(2) Langdurig afwezigen zijn personeelsleden met ouderschapsverlof, met gecontingenteerd verlof voor één jaar, met gecontingenteerd verlof voor een stage of proefperiode, met detachering of met verlof voorafgaand aan de pensionering

(3) Personeelsleden met loopbaanonderbreking zijn personeelsleden met voltijdse loopbaanonderbreking. De personeelsleden met deeltijdse loopbaanonderbreking zijn opgenomen bij de deeltijdse prestaties

5. Focus op de regioverpleegkundigen

Kind en Gezin heeft **568 regioverpleegkundigen** in dienst (31 december 2000).

In tabel 5.5 stellen we de groep regioverpleegkundigen gedetailleerd voor volgens de provincie waar ze werken en volgens de aard van hun prestaties.

Ruim 6 op de 10 (63,9%) regioverpleegkundigen werken deeltijds. In elke provincie zijn er meer deeltijds dan voltijds werkenden. In Oost-Vlaanderen heeft Kind en Gezin het grootste aandeel deeltijds werkenden (72,2%).

9 regioverpleegkundigen maakten gebruik van een vorm van langdurige afwezigheid en 28 regioverpleegkundigen waren met voltijdse loopbaanonderbreking.

De 568 regioverpleegkundigen vertegenwoordigen een equivalent van **465 voltijdbanen**. Er is dus op jaarbasis een verlies van 103 voltijdbanen.

Regioverpleegkundigen: prestaties

	Voltijdse prestaties		Deeltijdse prestaties		Langdurig afwezig		Loopbaan-onderbreking		Totaal aantal regio-verpleegkundigen		Equivalent voltijdse prestaties	in
			(1)		(2)		(3)					
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%				
Antwerpen	48	30,4	98	62,0	1	0,6	11	7,0	158	(100,0)	133,0	
Vlaams-Brabant en Brussel	35	36,5	53	55,2	1	1,0	7	7,3	96	(100,0)	87,2	
Limburg	30	35,7	48	57,1	4	4,8	2	2,4	84	(100,0)	63,3	
Oost-Vlaanderen	29	21,8	96	72,2	1	0,8	7	5,3	133	(100,0)	100,0	
West-Vlaanderen	26	26,8	68	70,1	2	2,1	1	1,0	97	(100,0)	81,7	
Totaal	168	29,6	363	63,9	9	1,6	28	4,9	568	(100,0)	465,2	

5.5 Overzicht van het aantal regioverpleegkundigen volgens de provincie waar ze werken en volgens de aard van de prestaties op 31 december 2000

(1) Deeltijdse prestaties zijn het verlof voor deeltijds werk, het verlof voor halftijdse loopbaanonderbreking en deeltijdse contracten

(2) Langdurig afwezig zijn personeelsleden met ouderschapsverlof, met gecontingenteerd verlof voor één jaar, met gecontingenteerd verlof voor een stage of proefperiode, met detachering of met verlof voorafgaand aan de pensionering

(3) Personeelsleden met loopbaanonderbreking zijn personeelsleden met voltijdse loopbaanonderbreking. De personeelsleden met deeltijdse loopbaanonderbreking zijn opgenomen bij de deeltijdse prestaties

6. Los van tijd en ruimte werken levert Kind en Gezin een befaamde HRM-prijs op

Tijdens de HRM-night, georganiseerd door Rhesus en de partners van de HRM-night, wordt traditioneel de Human Resources Manager van het Jaar verkozen. Naast deze erkenning voor een eminente HRM-persoonlijkheid, werd dit jaar voor het eerst de HRM Development Award uitgereikt. Dit is een nieuwe trofee voor een organisatie die met succes een initiatief heeft genomen waardoor het HR-management zich in de toekomst op veelbelovende wijze verder kan ontplooiën.

Kind en Gezin stuurde het proefproject in waar ze sinds 1999 rond werkt en ging op 16 maart 2000 nietsvermoedend naar de uitreiking. Groot was de verbazing toen bleek dat de HRM Development Award niet naar een van de grote privé-bedrijven zoals Unisys, Barco of SmithKline ging, maar naar de Vlaamse openbare instelling Kind en Gezin voor haar project "alternatief werken".

"Alternatief Werken" (AW) is een integraal concept: een resultaatgerichte organisatie, optimaal ondersteund door informatie- en communicatietechnologie in een matuur samenwerkingsverband waar zelforganisatie, teamwork, kennisuitwisseling en -vermeerdering centraal staan. Concreet betekent dit dat sinds 1999 een 50-tal personen vrijwillig in het project stapten, ze hun prikkaart in de vuilnisbak gooiden, de leidinggevenden hun medewerkers nu niet meer evalueren op het aantal gepresteerde uren maar op de afgeleverde projecten, dat lange reistijden vermeden worden door de oprichting van een satellietkantoor en dat gezin en arbeid beter kunnen worden gecombineerd door telethuiswerk. In de praktijk wil dit zeggen dat iedereen op maandag en donderdag naar kantoor komt om te overleggen met collega's, projecten in te dienen, agenda's en tijdschema's te vergelijken en te bespreken. De andere dagen van de week kan er thuis of in het satellietkantoor gewerkt worden of kan men afwijken van de klassieke kantoortijden. Dit alles resulteert in een win-winsituatie voor de werkgever en de werknemer: meer en betere werkprestaties en meer regelruimte in het privé-leven. De draagbare computer van een modem voorzien en een gsm waren de enige investeringen die Kind en Gezin moest doen.

Deze prijs is niet alleen een belangrijke erkenning voor de creativiteit en het ondernemerschap van de betrokken personen. De trofee bevestigt nogmaals de toonaangevende positie van Kind en Gezin op het vlak van management. De Award toont bovendien aan dat het personeelsmanagement bij de Vlaamse overheid en bij Kind en Gezin in het bijzonder de vergelijking kan doorstaan met het personeelsmanagement in de privé-sector.

7. Vorming en ontwikkeling

Vorming, training en opleiding blijven samen met andere leervormen zoals intervisie, supervisie, overleg, vorming on the job enz. instrumenten om naar een "lerende organisatie" te groeien.

Het formele leren heeft binnen Kind en Gezin altijd ruime kansen gekregen (zie tabel 5.6).

Vormingsdagen		
	1999	2000
<u>Aantal dagen</u>		
regiopersoneelsleden	4 268	3 050,5
andere personeelsleden	1 921	1 793,5
Totaal	6 189	4 844,0
<u>Gemiddelde</u>		
per regiopersoneelslid	5,6	4,1
andere personeelsleden	4,4	4,2
alle personeelsleden	5,2	4,2

5.6 Overzicht van de vormingsdagen

De algemene besparingen in 2000 hebben een duidelijke inkrimping van het vormingsbudget tot gevolg.

Deze besparingen, samen met de start van het beheer van een virtueel vormingsbudget per afdeling en een verdere tendens naar informeel leren, verklaren de stilstand of de lichte daling van de absolute en gemiddelde cijfers van de georganiseerde vorming.

Informele leerprocessen zoals zelfstudie, intervisie, overleg, supervisie, werkgroepen, worden alsmaar meer als wezenlijke vormen van kennisdeling beschouwd en zijn niet in cijfers weer te geven.

8. Sociale dienst voor het personeel

De Sociale dienst voor het personeel heeft een **uitgebreid dienstenaanbod en takenpakket**. De personeelsleden en de gepensioneerden kunnen bij de Sociale

dienst terecht voor discrete individuele hulp en voor een aantal collectieve diensten.

De Sociale dienst neemt een signaalfunctie op en vervult ook een aantal sociale taken namens de werkgever.

Het patroon van uitgaven en inkomsten evolueerde ingrijpend in 2000. Hoewel de verschillende elementen individueel van jaar tot jaar iets sterker kunnen wisselen, stegen een aantal uitgaven aanzienlijk. Het is een tendens die de ervaring binnen de Sociale dienst onderstreept. Ook binnen Kind en Gezin is er een reële behoefte aan financiële ondersteuning in een aantal schrijnende gezinssituaties. Deze tendens neemt zeker niet af. Hoe goed de bedrijfscultuur ook is en ondanks het optimisme in de samenleving, elke bijkomende steun of appreciatie wordt door mensen in dank aanvaard.

Algemeen gezien stegen vooral de uitgaven, waardoor het bedrag van de netto-uitgaven steeg van 8,4 miljoen in 1999 tot 10,6 miljoen in 2000.

De accenten die voor 2000 waren gelegd, namelijk blijvende aandacht vragen voor de mens, luisterbereidheid en het geven van kansen, werden ook opgevolgd.

Eind 2000 blijft de Sociale dienst als aandachtspunt voor zichzelf en voor de instelling vooropstellen: de complexiteit en de intensiteit van de problemen worden groter. De kloof tussen basis en hoofdbestuur lijkt in sommige gevallen en voor sommige personen dieper te worden. Dit staat naast de vaststelling dat de nieuwe bedrijfscultuur meer vrijheid en verantwoordelijkheid geeft. De schijnbaar lossere structuur kan ook onzekerheid en onrust teweegbrengen. De Sociale dienst mag daarom, zeker van zijn waarde en in het belang van de collega als mens, duidelijk zijn plaats innemen voor personeelsleden met problemen, van welke aard ook.

Hoofdstuk 6.

Financieel verslag

2. Begrotingsevolutie in 2000

Zoals voor elk begrotingsjaar, werden voor 2000 een initiële begroting en een aangepaste begroting opgemaakt. Conform het besluit betreffende een geïntegreerde economische boekhouding en budgettaire rapportering voor de Vlaamse openbare instellingen, werd de begroting aan inkomsten- en uitgavenzijde ingedeeld op basis van de ESR95-structuur.

1.1. Initiële begroting en aangepaste begroting: verhoging dotatiebedrag voor uitvoering van de beleidsbeslissingen

Bij de opmaak van de initiële begroting 2000 werd aan Kind en Gezin een recurrent bijkrediet werkingsdotatie ten opzichte van de vorige jaren toegekend van 252,4 miljoen frank (6,26 miljoen euro). Deze globale toename is het saldo van enerzijds een aantal bijkredieten voor de financiering van bestaande en nieuwe beleidsbeslissingen en anderzijds een door de Vlaamse regering opgelegde besparingsmaatregel, namelijk de besparing van 1% van het normkrediet. Er werden twee bijkredieten toegewezen voor de financiering van reeds vroeger genomen beleidsbeslissingen, namelijk voor het opvangen van de toenemende automatiseringsgraad en voor het opvangen van het loonsupplement. Daarnaast kreeg de instelling verschillende bijkredieten om nieuwe initiatieven te realiseren. Zo werd een krediet toegewezen voor het opvangen van het niet-indexeren in 1999 van de ouderbijdragen in de kinderopvang en voor het verder uitwerken van een globaal communicatieplan voor de instelling. Er werd tevens een bijkrediet toegewezen voor de creatie van bijkomende kinderopvangplaatsen en voor het voeren van een aantal acties in het kader van het strategisch plan kinderopvang. Daarnaast werden in het kader van het Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de social-profitsector (Gezin en Welzijn) middelen toegewezen aan Kind en Gezin voor de financiering van de vertrouwenscentra kindermishandeling en voor de verhoging van het aantal kinderopvangplaatsen. Ten slotte werd een bijkrediet toegewezen voor de financiering van de uitbreiding van de capaciteit van de centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning en voor het opstarten van de vaccinatiedatabank voor Vlaanderen.

Naar aanleiding van het opstellen van de aangepaste begroting 2000 werd aan Kind en Gezin een werkingsdotatie toegewezen van 6561,6 miljoen frank (162,66 miljoen euro), wat een afname betekent ten opzichte van de initiële begroting 2000 (-5,2 miljoen frank, 0,13 miljoen euro). Deze afname is te wijten aan de opname van een kleinere indexering dan was vooropgesteld bij de opstelling van de initiële begroting 2000 (-1,6 miljoen frank, 0,04 miljoen euro). Omdat 3,6 miljoen frank (0,09 miljoen euro) van het kassaldo van Kind en Gezin op 31 december 1999 onbelast was, werd ook dit bedrag in mindering gebracht op de werkingsdotatie. Ten slotte werd aan Kind en Gezin in de loop van 2000 een indexprovisie (27,4 miljoen frank, 0,68 miljoen euro) toegewezen.

1.2. Uitvoering van de begroting: bevestiging van de engagementen

1.2.1. Resultaat

De begroting werd eind 2000 afgesloten met een tekort van 22,6 miljoen frank (0,56 miljoen euro) (zie tabel 6.1). Dit tekort moet worden opgesplitst in het

tekort op de werkingsdotatie, inclusief Nationale Loterij en eigen fondsen (2,7 miljoen frank, 0,07 miljoen euro) en het tekort op de VIPA*-investeringskredieten (19,9 miljoen frank, 0,49 miljoen euro). Het tekort op de investeringskredieten voor de kinderdagverblijven wordt afgezonderd, omdat het ordonnanceringskredieten zijn die alleen mogen worden gebruikt voor de financiering van infrastructuurwerken in kinderdagverblijven. De realisatie van een tekort op de VIPA-investeringskredieten is te wijten aan de boekhoudkundige annulatie van openstaande VIPA-investeringsoverschotten van 1997 en 1998 van Kind en Gezin bij het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Een gedeelte van het tekort op de werkingsdotatie (62,8 miljoen frank, 1,56 miljoen euro) wordt gecompenseerd door de realisatie van ditzelfde bedrag als overschot op de VIPA-investeringskredieten.

Het resterende tekort op de werkingsdotatie is ontstaan door een aantal zaken waar Kind en Gezin geen of weinig invloed op heeft.

Zo waren in de begroting 2000 een aantal ontvangsten ingeschreven die Kind en Gezin moest ontvangen van externen, maar die uiteindelijk niet werden ontvangen in 2000 (beloofde sponsoring van firma's waarvan de uitbetaling is doorgeschoven naar 2001). Er werden ook minder intresten ontvangen van het Centraal Financieringsorgaan dan verwacht.

* *VIPA: Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden*

1.2.2. Ontvangsten in 2000

Vier categorieën van ontvangsten financieren de uitgaven (zie tabel 6.2).

De **overheidssubsidies** vormen met een totaal van 6887,3 miljoen frank (170,73 miljoen euro) de belangrijkste financieringsbron (68,8%). Naast de gewone jaardotatie en de rente-ontvangsten van het Centraal Financieringsorgaan worden hieronder de investeringsdotaties voor kinderdagverblijven, de premies voor gesco's, de terugbetaling van de loonkosten voor de eerstewerkervaringscontracten en de premies van het Interdepartementaal Begrotingsfonds gerekend.

De **functionele ontvangsten** betreffen de ouderbijdragen uit de gesubsidieerde kinderopvangsector en de bijdragen voor adoptie. De totale ouderbijdragen blijven toenemen (+2,2% ten opzichte van 1999). Voor 2000 bedroegen de totale ouderbijdragen 2981,9 miljoen frank (73,92 miljoen euro).

Een derde bron van ontvangsten zijn de **fondsen met bijzondere aanwending** (1,1%). De jaartoelage van de Nationale Loterij en de hiermee in het verleden opgebouwde reserves moeten overeenkomstig het ministerieel besluit worden

aangewend voor specifieke uitgaven. In 2000 ontving Kind en Gezin 80,6 miljoen frank (2 miljoen euro) van de Nationale Loterij als jaartoeelage, die gedeeltelijk binnen de begroting werd gebracht voor kansarmoede-, kinderrechten- en andere projecten.

In 2000 werd het leegstaande gebouw in de Guldenvlieslaan 67 te Brussel verkocht, waardoor 31 miljoen frank (0,77 miljoen euro) aan ontvangsten eigen fondsen werden gerealiseerd. In 2000 waren er geen uitgaven eigen fondsen.

De vierde en kleinste categorie ontvangsten betreft de **varia-ontvangsten** uit recuperatie van kosten, sponsoring, verkoop van folders en abonnementen en verhuur van parkeerplaatsen (0,3%). De varia-ontvangsten kennen ten opzichte van 1999 een toename, die toe te schrijven is aan de opname in 2000 van de eenmalige ontvangsten die werden gerecupereerd van de Administratie van de Directe Belastingen.

1.2.3. Uitgaven in 2000

In de loop van 2000 werden de engagementen die waren ingeschreven in de begroting, grotendeels nagekomen. In vergelijking met 1999 steeg het totale bedrag aan **subsidiëringsuitgaven** met 5,4% tot 7977,6 miljoen frank (197,76 miljoen euro) (79,5% van de totale uitgaven) (zie tabel 6.3).

In 2000 werden in het beleidsveld **preventieve zorg** 318,5 miljoen frank (7,90 miljoen euro) subsidies uitbetaald. De toename ten opzichte van 1999 (+4,8%) is toe te schrijven aan het feit dat in 2000 acht dossiers voor uitbetaling van de anciënniteitsvergoeding voor de coördinatoren preventievezorgcentra werden afgerond, evenals de anciënniteitsvergoeding voor 1996 en 1997 van het preventievezorgcentrum Menen.

Binnen het beleidsveld **kinderopvang** werden 6488,6 miljoen frank (160,85 miljoen euro) subsidies uitbetaald, wat 64,6% van de totale uitgaven betekent. Deze toename (+5,7%) is enerzijds toe te schrijven aan een verhoging van het aantal aanwezigheidsdagen en anderzijds aan de uitbreiding van het aantal plaatsen in de kinderopvang.

De totale subsidies uitbetaald binnen het beleidsveld **maatschappelijke positie van het kind** stijgen tot 1170,5 miljoen frank (29,02 miljoen euro) (+3,7%) en bedragen 11,7% van de totale uitgaven. In het kader van het Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de social-profitsector (Gezin en Welzijn) werden bijkomende middelen toegewezen aan Kind en Gezin voor de subsidiëring van de

vertrouwenscentra kindermishandeling. De subsidiëring van de centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning neemt toe, omdat in 2000 een bijkomend krediet werd toegekend voor de financiering van de uitbreiding van de capaciteit met 200 opvangplaatsen.

De subsidies voor de diensten private gezinsplaatsing blijven nagenoeg ongewijzigd. De projecten bijzondere opvang en kansarmoede kennen een toename ten opzichte van 1999.

De totale uitgaven voor personen verbonden aan de instelling bedroegen 1525,4 miljoen frank (37,81 miljoen euro). Dit is 15,2% van de totale uitgaven, een toename (van het aandeel) met 2,9%. De gevolgen van de uitwerking van de CAO 1999-2000, waaronder het optrekken van de fietsvergoeding en een verhoging van het aantal gratis abonnementen voor het woon-werkverkeer, zorgen voor deze toename. Bovendien lag het aantal regioverpleegkundigen gedurende 2000 aanzienlijk hoger dan bepaald in het contingent, dat berekend is op basis van de normen van het strategisch plan preventieve zorg.

De **functioneringsuitgaven** en de **investeringen** samen bedroegen 534,3 miljoen frank (13,24 miljoen euro), wat 5,3% van de totale uitgaven vertegenwoordigt. Deze toename ten opzichte van 1999 is toe te schrijven aan de aankopen van nieuwe Algo-toestellen, LCD-projectoren en keukenuitrusting. Bijkomende informatica-uitgaven in het kader van de voorstudie van het informaticasysteem Osiris (**Opvang Service In Realtime InformatieSysteem**), de internetinfrastructuur en het callcenter versterken deze toename.

Begrotingsresultaat

In miljoen BEF	1999	2000
Algemeen totaal inkomsten	9 521,2	10 014,7
Algemeen totaal uitgaven	9 468,7	10 037,3
Begrotingsresultaat	52,5	-22,6
	1,30 miljoen euro	-0,56 miljoen euro

6.1 Vergelijking begrotingsresultaat 1999 - 2000

In miljoen BEF **Ontvangsten**

	1999	%	2000	%
A. OVERHEIDSDOTATIES				
Dotatie	6 214,4		6 589,0	
Andere dotaties	9,9		9,8	
Investeringsdotatie crèches	251,7		201,2	
Premies gesco's en EWE's	8,9		18,8	
Premies Interdepartementaal Begrotingsfonds	63,6		68,5	
TOTAAL A	6 548,5	68,8	6 887,3	68,8
B. FUNCTIONELE ONTVANGSTEN				
<i>Functionele ontvangsten</i>				
Ouderbijdragen ontvangen door kinderdagverblijven en door te storten aan Kind en Gezin	1 086,4		1 113,5	
Ouderbijdragen ontvangen door diensten voor opvanggezinnen en door te storten aan Kind en Gezin	1 819,6		1 857,3	
Ouderbijdragen ontvangen door diensten voor opvanggezinnen verbonden aan kinderdagverblijven, en door te storten aan Kind en Gezin	11,6		11,1	
Bijdragen adoptie	3,6		2,4	
TOTAAL B	2 921,2	30,7	2 984,3	29,8
C. FONDSSEN MET BIJZONDERE AANWENDING				
Nationale Loterij	40,4		80,6	
Eigen fondsen	0,0		31,2	
TOTAAL C	40,4	0,4	111,8	1,1
D. VARIA				
Recuperatie van kosten en				

varia-ontvangsten	11,1		31,3	
TOTAAL D	11,1	0,1	31,3	0,3
ALGEMEEN TOTAAL INKOMSTEN	9 521,2	100,0	10 014,7	100,0
	236,02		248,26	
	miljoen euro		miljoen euro	

6.2 Vergelijking van de ontvangsten 1999 - 2000

In miljoen BEF

Uitgaven: bestemming

	1999	%	2000	%
A. UITGAVEN AAN PERSONEN VERBONDEN AAN DE INSTELLING				
Personeelssalarissen,				
incl. aanvullende pensioenen				
en andere vergoedingen	1 434,2		1 476,7	
Representatie- en reiskosten	47,6		48,7	
TOTAAL A	1 481,8	15,7	1 525,4	15,2
B. FUNCTIONERINGSUITGAVEN				
TOTAAL B	301,5	3,2	388,4	3,9
C. SUBSIDIERING				
<u>Preventieve Zorg</u>				
<i>Preventieve zorg "nieuwe stijl"</i>				
Preventievezorgcentra	36,4		38,6	
Consultatiebureaus, steunpunten	254,3		265,4	
Infovergaderingen "Kind op komst"	1,1		1,2	
Medische zittingen in POI's	0,3		0,3	
Leveringen aan voorzieningen preventieve				
zorg en voor gezinsbezoeken	11,1		12,8	
Projecten preventieve kinderzorg	0,3		0,0	
<u>Preventieve zorg "oude stijl"</u>				
Prenatale consultatiebureaus en	0,3		0,2	

preventieve kinderopvang "oude stijl"

TOTAAL PREVENTIEVE ZORG	303,8	3,2	318,5	3,2
-------------------------	-------	-----	-------	-----

Kinderopvang

Investeringsstoelagen kinderdag-

verbleven (incl. terugstorting aan Vlaamse Gemeenschap)	76,5		221,2	
Kinderdagverblijven	3 534,3		3 578,8	
Diensten voor opvanggezinnen	2 484,4		2 604,0	
Diensten voor opvanggezinnen verbonden aan kinderdagverblijven	15,2		14,2	
Initiatieven buitenschoolse opvang	2,9		22,1	
Vorming kinderopvang	8,9		8,4	
Projecten kinderopvang	15,3		37,8	
Leveringen aan voorzieningen kinderopvang	2,4		2,1	

TOTAAL KINDEROPVANG	6 139,9	64,9	6 488,6	64,6
---------------------	---------	------	---------	------

Maatschappelijke positie van het kind

Vertrouwenscentra kindermishandeling	92,5		103,6	
Adoptie	30,7		32,7	
Centra voor kinderopvang en gezinsondersteuning	937,0		954,6	
Centra voor integrale gezinszorg	0,1		0,1	
Diensten voor private gezinsplaatsing	11,5		12,2	
Projecten bijzondere opvang en kansarmoede	49,1		57,8	
Kinderrechten	7,3		8,1	
Leveringen aan voorzieningen maatschappelijke positie van het kind	0,0		1,0	
Sociale bijdragen aan gezinnen	0,5		0,4	

TOTAAL MAATSCHAPPELIJKE POSITIE

VAN HET KIND	1 128,7	11,9	1 170,5	11,7
--------------	---------	------	---------	------

TOTAAL C	7 572,4	80,0	7 977,6	79,5
----------	---------	------	---------	------

D. INVESTERINGEN EN AANKOPEN

Vervoermateriaal	0,0		2,2	
Installaties, kantoormachines en uitrusting	5,2		20,1	
Meubilair	2,9		2,7	
Informatica: hard- en software	85,7		115,6	
Boeken	3,3		2,9	
Aankoop van bestaand gebouw	15,9		0,0	
Vaccinatiedatabank: hardware, software en communicatietechnologie	0,0		2,4	
TOTAAL D	113,0	1,1	145,9	1,4
ALGEMEEN TOTAAL UITGAVEN	9 468,7	100,0	10 037,3	100,0
	234,72		248,82	
	miljoen euro		miljoen euro	

6.3 Vergelijking van de uitgaven naar bestemming 1999 - 2000

2. Financiële toestand van de instelling op 31 december 2000**2.1 Kassaldo op 31 december 2000**

Op 31 december 2000 was er een beschikbaar kassaldo van 371,3 miljoen frank (9,21 miljoen euro). Dit saldo fluctueert in de loop van het jaar ten gevolge van de werking van het Centraal Financieringsorgaan (CFO). Kind en Gezin heeft hierop nagenoeg geen invloed.

2.2. Gecumuleerd begrotingsresultaat

Rekening houdend met het negatieve begrotingsresultaat van 2000, heeft Kind en Gezin op 31 december 2000 een gecumuleerd begrotingstekort op de werkingsdotatie van 112,4 miljoen frank, 2,79 miljoen euro. Zoals hierboven (zie 3.2.1.) beschreven, is het tekort ontstaan door een aantal zaken waar Kind en Gezin weinig of geen invloed op heeft.

2.3. Kredieten met bijzondere aanwending

Eind 2000 en rekening houdend met de inbreng binnen de begroting in 2000, beschikt Kind en Gezin nog over één krediet dat bestemd is voor bijzondere aanwending. Het betreft het gereserveerde krediet Nationale Loterij (55,9 miljoen frank, 1,39 miljoen euro).

2.4. Eigen fondsen

Als openbare instelling en ingevolge het oprichtingsdecreet heeft Kind en Gezin eigen bezit (roerend en onroerend) dat afzonderlijk wordt beheerd.

Verrichtingen op eigen middelen worden weliswaar binnen eenzelfde boekhouding geboekt, maar worden afzonderlijk gerapporteerd in de begroting en hebben geen invloed op uitgaven en ontvangsten met betrekking tot de uitvoering van de decretale opdrachten, tenzij de eigen middelen expliciet worden ingebracht in de begroting.

Door de verkoop in 2000 van het leegstaande gebouw in de Guldenvlieslaan 67 te Brussel, wordt eind 2000 een positief saldo gerealiseerd op de eigen fondsen.

Kind en Gezin beheert een legaat, waarvan de opbrengsten jaarlijks aan een aantal consultatiebureaus in Gent moeten worden uitbetaald. Eind 2000 vertegenwoordigde dit legaat een bedrag van 1,5 miljoen frank (0,04 miljoen euro). Het komt niet voor in de uitgaven of opbrengsten met betrekking tot de begroting, maar vormt wel een deel van het kassaldo van de instelling.

3. Financieel management in 2000

3.1. Beheerscontrole: invoering (financiële) managementbeheerssystemen

In 2000 werd een concept ontwikkeld en goedgekeurd dat zal worden gebruikt als uitgangspunt bij de uitbouw van een intern controlesysteem binnen Kind en Gezin.

Bij de uitwerking van dit concept hebben we ons gebaseerd op het algemeen aanvaarde en universeel verspreide managementbeheersconcept COSO*. Dit interne controlesysteem wordt gedefinieerd als een systeem, uitgebouwd in de verschillende processen van de bedrijfsorganisatie, dat Kind en Gezin een redelijke zekerheid moet verschaffen in de volgende domeinen: het bereiken van de haar opgelegde doelstellingen en de uitvoering en opvolging van beslissingen; de naleving van wetten, decreten, besluiten, reglementeringen en procedures; de nauwkeurigheid, juistheid, volledigheid, tijdigheid en bruikbaarheid van de financiële en beheersinformatie; de effectiviteit van haar activiteiten en het efficiënt en zuinig inzetten van haar middelen.

Aansluitend bij het interne controlesysteem werd het principe van budgethouderschap geïntroduceerd. Hiermee wordt een bijkomende stimulans gegeven aan de trend van responsabilisering van de afdelingen binnen Kind en Gezin. In het concept worden de opdrachten van en de relaties tussen de

kernbudgethouder, de financieel beheerder per afdeling, het financieel management en de financiële dienst (respectievelijk boekhouding en management accounting) beschreven.

In de loop van 2000 werd ook besloten om het financieel managementinstrument "kostencentrum" toe te passen binnen Kind en Gezin. Elke afdeling onder leiding van een afdelingshoofd met duidelijk gespecificeerde verantwoordelijkheden en bevoegdheden, wordt beschouwd als een kostencentrum voor een aantal specifieke uitgaven ("inputs"). De "outputs" worden uitgedrukt in niet-financiële prestatie maatstaven. Met de invoering van dit financieel instrument wordt een aanzet gegeven om enerzijds bepaalde (overhead)uitgaven beheersbaar(der) te maken op lange termijn en anderzijds om de responsabilisering van de afdelingen te vergroten. In de loop van 2000 werd al een eerste toepassing gemaakt op het vlak van het vormingsbudget.

* *COSO: Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission*

3.2. Verslag van de revisor

De revisor concludeerde dat de rekeningen over 2000 conform de regels werden gevoerd en dat er geen fundamentele opmerkingen waren.